10
Gegevensverstrekking Belastingdienst

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Wijziging van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek en de Uitvoeringswet huurprijzen woonruimte (gegevensverstrekking Belastingdienst) (34374).**

De **voorzitter**:
De heer Bashir gaat zo het woord tot ons richten. Hij heeft een spreektijd van vijf minuten. Daarna zal de heer Madlener nog kort spreken. Uiteraard een hartelijk woord van welkom aan de minister; sorry dat we u zo lang hebben moeten laten wachten, maar dankzij de woordvoerders van het vorige debat kunnen we er even tussendoor. Het woord is aan de heer Bashir. Beknoptheid wordt gewaardeerd.

De algemene beraadslaging wordt geopend.

☐

De heer **Bashir** (SP):
Voorzitter. Het is niet alleen een debat maar ook de behandeling van een wetsvoorstel dat voorligt. Volgens het kabinet hebben huurders geen recht op privacy. Jarenlang heeft de Belastingdienst dan ook informatie over het inkomen van huurders aan verhuurders verstrekt. Vorige maand is er echter een bijzondere uitspraak gedaan door de hoogste bestuursrechter. De Raad van State heeft geoordeeld dat er geen wettelijke basis is voor de inkomensafhankelijke huurverhogingen. Dit betekent nogal wat. Er zijn namelijk jarenlang door de Belastingdienst inkomensgegevens van bijna 2 miljoen huurders onrechtmatig verstrekt aan verhuurders. Vervolgens hebben deze huurders hun huur zien exploderen, ook zonder een wettelijke basis.

Wij missen tot nu toe verantwoording hierover. Hoe is dit mogelijk? Hoe kan de Belastingdienst over belastingplichtigen onrechtmatige informatie verstrekken? Het kabinet zegt de hele tijd: de privacy van belastingplichtigen is heilig. Mijn fractie heeft bijvoorbeeld om informatie gevraagd over de belastingconstructies van IKEA, maar die wordt niet zomaar gedeeld. In het nieuws is er namelijk veel te doen geweest over miljarden euro's aan belasting die IKEA niet afdraagt, door constructies.

Kamerleden moeten de regering controleren. Ze moeten ook belastingconstructies controleren. We vroegen als SP-fractie dan ook om nadere uitleg hierover. Hoe kan IKEA zo weinig belasting afdragen? Vandaag kregen we echter een brief van de staatssecretaris van Financiën. Hij wil de Kamer hierover niet informeren omdat IKEA recht heeft op privacy. De staatssecretaris wil de Kamer zelfs niet achter gesloten deuren informeren. Maar als het om huurders gaat, is er opeens geen privacy. Dan mogen verhuurders blijkbaar opeens alles over hen weten. Hoe kan de minister namens het kabinet verantwoorden dat hij deze 1,9 miljoen huurders in hun hemd heeft gezet? Waarom heeft IKEA wel recht op privacy en hebben huurders dat recht niet? Daar krijg ik graag uitleg over. Wat ons betreft moet de minister door het stof. Dit kan toch niet zomaar? Geef huurders als tegemoetkoming voor het falend beleid een huurverlaging en laat dit niet op jarenlange procedures aankomen maar schik met huurders. Daar krijg ik graag een reactie op van de minister.

Nu heeft de minister een reparatiewet ingediend om de privacyschending van huurders en de gigantische huurverhogingen te legaliseren. Dit wetsvoorstel moet straks nog langs de Eerste Kamer, vervolgens moet het nog getekend worden door de Koning en tot slot moet het gepubliceerd worden in de Staatscourant. Dat gaat dus nog wel even duren, terwijl de aankondiging voor de nieuwe inkomensafhankelijke huurverhogingen al voor 15 maart moet plaatsvinden. Er is dus weinig tijd. Mijn partij is dan ook van mening dat de inkomensafhankelijke huurverhoging van dit jaar niet door kan en mag gaan. Op 15 maart moet het webportaal van de Belastingdienst open zijn. Dat gaan we niet halen. Hoe wil de minister dit nou concreet regelen? Hoe gaat hij dit doen? Het moet nog langs de Eerste Kamer, het moet in de Staatscourant en het moet nog getekend worden, maar daar hebben we de tijd niet meer voor. Mijn concrete vraag is dan ook of de minister bereid is om de inkomensafhankelijke huurverhoging van 2016 te stoppen. Het moet niet doorgaan omdat we te laat zijn. De minister is te laat. De rechter is duidelijk geweest. Laten we die uitspraak respecteren en dus die inkomensgegevens niet verstrekken.

Concreet heb ik dus twee dingen. Stop met alle voorbereidende handelingen om de inkomensafhankelijke huurverhoging door te laten gaan. Stop daarmee. Doe het niet. Laat voor 2016 de huren van de 1,9 miljoen huurders alleen met de inflatie stijgen. Daar krijg ik graag en reactie op.

☐

De heer **Madlener** (PVV):
Voorzitter. De inkomensgegevens van alle Nederlanders die in een van de 2 miljoen betaalbare huurwoningen wonen — dat is bijna een derde van alle woningen in ons land — liggen straks mogelijk op straat. Het gaat niet alleen om de gegevens van de hoofdbewoner, maar ook om die van alle huisgenoten. Dat is bizar en zeer fraudegevoelig. Deze wet maakt het mogelijk om de inkomensgegevens die de Belastingdienst heeft, aan derden beschikbaar te stellen. Dat gebeurt om gezinnen die iets meer verdienen dan een schamele €36.000, extra huurverhogingen te kunnen opleggen. Deze huurinkomsten worden vervolgens afgeroomd van de woningcorporaties door de verhuurderheffing van 1,7 miljard per jaar. Dat is een ordinaire belastingverhoging. Mensen die hun best doen en ietsje meer verdienen, worden weer in de portemonnee gepakt door dit nivellerende kabinet.

Ik zal de waarheid eens vertellen over waarom het kabinet juist nu zo veel werk maakt van het aanpakken van het zogenaamde scheefwonen. Waarom doet het kabinet dat zo voortvarend? Wat gebeurt er met al die vrijkomende woningen als die hardwerkende Nederlanders eruit zijn gepest? Die worden aan asielzoekers gegeven voor een heel laag huurtje. Dat is een schande. De PVV zal dit kabinet met al zijn foute keuzes blijven bestrijden. Wij zullen tegen deze foute wet stemmen.

☐

Minister **Blok**:
Voorzitter. Vanaf deze plaats dank aan de voorzitter en de Kamerleden bij het debat over de mijnbouw, die de moge-

lijkheid hebben geboden dat wij tussendoor deze wet kunnen behandelen. Collega Kamp komt net binnen, zodat ik hem ook persoonlijk kan bedanken. Collega Kamp, bedankt.

De behandeling van deze wet is eigenlijk een herhaling van zetten, omdat datgene wat in deze wet gebeurt — er wordt een expliciete opdracht aan de Belastingdienst toegevoegd om inkomensgegevens te verstrekken aan verhuurders — ook al geregeld werd in de Wet doorstroming huurmarkt, die de Kamer een kleine maand geleden behandelde. De reden dat de Kamer dit op twee verschillende momenten moet behandelen, is dat ik niet kon beoordelen welke wet het snelst behandeld zou worden. Omdat er wel urgentie bij deze reparatie is, vond ik het van groot belang dat de reparatie simpel zou zijn. Gelukkig is de Wet doorstroming huurmarkt eerder behandeld. De Kamer hoort van mij vandaag dezelfde argumenten als een maand geleden gebruikt zijn.

De heer Bashir vraagt of het verstrekken van inkomensgegevens überhaupt juist en niet in strijd is met het recht op privacy. De Kamer is met mij van mening dat het beroep doen op een sociale huurwoning alleen mogelijk moet zijn voor mensen die daarop zijn aangewezen, dus mensen met een kleine portemonnee. Daarin verschilt de sociale huurwoning niet van andere voorzieningen in onze verzorgingsstaat. Die kunnen wij alleen overeind houden op het moment dat alleen die mensen er een beroep op doen, die daar ook echt toe genoodzaakt zijn.

Ik ben wat dat betreft ook wat in verwarring over de positie van de SP, omdat de SP bij het debat over de Wet doorstroming huurmarkt een amendement heeft ingediend dat ook uitgaat van een inkomenstoets. De SP legt de inkomensgrens daarbij op een ander niveau dan het kabinet, namelijk op €65.000, maar ook voor de uitvoering van dat amendement is een inkomenstoets nodig. Als je dat niet door de Belastingdienst laat doen, dan is de enige andere route dat alle huurders zelf gegevens verstrekken aan de verhuurder, en dat zou een enorme opgave zijn. Ik vind het verrassend om aan de ene kant steun van de SP te hebben voor een inkomenstoets — wij zijn het slechts oneens over het niveau van het inkomen waarbij recht op een huurwoning bestaat — en aan de andere kant te horen dat een inkomenstoets onjuist zou zijn.

De heer **Bashir** (SP):
De minister ontwijkt de vraag die voorligt, namelijk dat de Belastingdienst jarenlang onrechtmatig gegevens heeft verstrekt. Nu heeft de minister een wetsvoorstel ingediend om de wet te repareren zodat de Belastingdienst dat rechtmatig kan doen, maar de Belastingdienst heeft dat jarenlang onrechtmatig gedaan. Als het om privacy gaat — ik heb het voorbeeld van IKEA aangedragen — zegt het kabinet dat het recht op privacy heilig is.

De **voorzitter**:
Wat is uw vraag?

De heer **Bashir** (SP):
Waarom meet het kabinet met twee maten? Waarom heeft het kabinet de afgelopen jaren die gegevens onrechtmatig verstrekt en waarom hebben wij tot nu toe daarover geen verantwoording gehoord?

Minister **Blok**:
Ik zal die vragen beantwoorden, maar ik had gehoopt dat de heer Bashir ook op mijn punt zou ingaan. Ik heb voorgelegd dat de SP blijkens haar amendement voor een inkomenstoets is. Daar is kennelijk geen verschil van mening over. Er zijn dan eigenlijk maar twee methoden. De ene is dat de Belastingdienst die inkomensgegevens verstrekt. Dat is de keuze die het kabinet heeft gemaakt, gesteund door een Kamermeerderheid. De andere zou zijn dat alle huurders zelf ieder jaar naar de verhuurder zouden moeten gaan om hun inkomen te laten zien. Dat lijkt mij heel bewerkelijk. Dat vind ik een wezenlijke politieke vraag.

De **voorzitter**:
Afrondend.

De heer **Bashir** (SP):
Ik heb nog steeds geen antwoord gekregen op mijn vragen. Het is volgens mij zo dat de Kamerleden de ministers vragen stellen. Kamerleden moeten de ministers controleren. Nu krijgen wij hier een andere situatie, namelijk dat de minister het Kamerlid vragen stelt. Dat lijkt mij niet helemaal logisch.

Minister **Blok**:
Nu ja, ik hoopte dat wij gelijk konden oversteken. Een politiek debat is altijd een uitwisseling van standpunten. Ik ben het helemaal eens met de heer Bashir over het recht van privacy. De gegevens van de Belastingdienst worden niet op straat gelegd. Die bewoordingen gebruikte de heer Madlener. De gegevens van de Belastingdienst worden met grote regelmaat gebruikt bij het toetsen van het recht op allerlei sociale voorzieningen. Ook als er een beroep wordt gedaan op de huurtoeslag, om in onze woonsector te blijven, op de zorgtoeslag, op het kindgebonden budget, is het heel gebruikelijk dat inkomensgegevens van de Belastingdienst worden gebruikt. Die liggen niet op straat en worden onder strikte voorwaarden gebruikt. Het is echter logisch dat, als een samenleving schaarse sociale voorzieningen beschikbaar stelt voor mensen met een kleine portemonnee, je dan ook toetst of mensen die kleine portemonnee hebben. Daar vind ik niets vreemds aan.

De heer **Madlener** (PVV):
Wat hebben wij nu aan de doorstroming van dit kabinet? Wat hebben wij eraan dat mensen met een klein beetje beter inkomen uit hun sociale huurwoning worden gepest als het kabinet daar vrijwel meteen weer een asielzoekersgezin in zet? Wat hebben wij daaraan?

Minister **Blok**:
Dat de omvangrijke maar toch altijd beperkte voorraad sociale huurwoningen gericht moet worden toegewezen aan mensen met een laag inkomen, is een vraag die helemaal los staat van de woonbehoefte van statushouders. Zelfs als er geen statushouders zouden zijn, dan nog is het zo dat een starter op de woningmarkt in een gebied met een schaarste aan sociale huurwoningen, vooral in de grote steden, binnen redelijke tijd een sociale huurwoning zou moeten kunnen vinden. Omdat er in Nederland meer dan een half miljoen sociale huurwoningen bewoond worden door mensen die inmiddels een goed inkomen hebben, is

er sprake van een nodeloze opstopping. Dat zou ook zo zijn als er geen statushouders zouden zijn. Zoals de heer Madlener weet, heeft het kabinet voor statushouders een aparte regeling in het leven geroepen om snel sobere, gedeelde huisvesting in het leven te roepen. De subsidieregeling is net van start gegaan. De eerste signalen zijn dat er intensief gebruik van wordt gemaakt. Wij zorgen dat er extra voorraad wordt toegevoegd. Nogmaals: ook als er geen sprake was van een toestroom van statushouders, dan nog zouden de prikkels voor doorstroming van groot belang zijn.

De heer **Madlener** (PVV):
Ik zal u vertellen wat wij eraan hebben: helemaal geen klap! Het kabinet houdt de grenzen open en is bezig om huurders met een klein beetje meer inkomen dan €36.000 gezinsinkomen hun huis uit te jagen om er vervolgens meteen statushouders in te zetten die vaak in de criminaliteit zitten of van een uitkering afhankelijk zijn — wij kennen het allemaal — en die de woonomgeving verslechteren. Dat is wat het kabinet doet. Wat hebben de Nederlanders die hun best doen om iets van hun leven te maken aan dit kabinet? Niets! Ze krijgen boetes om hun huis uit te gaan en vervolgens wordt diezelfde woning goedkoop aan een asielzoeker gegeven. Dat is de ware aard van dit kabinet.

Minister **Blok**:
Voorzitter, ik heb geen nieuwe vraag gehoord.

De heer Bashir heeft mij nog wel een aantal vragen gesteld.

De **voorzitter**:
Zullen we eerst even naar de heer De Vries gaan?

De heer **Albert de Vries** (PvdA):
Ik had het eigenlijk de heer Bashir willen vragen, maar misschien kan de minister het mij bevestigen. De heer Bashir zegt dat een inkomenstoets onrechtmatig is, maar volgens mij zegt de minister eigenlijk dat een inkomenstoets ook voor het amendement van de SP nodig is. Zo ja, is er dan ook voor de huurtoeslag en passend toewijzen een inkomenstoets nodig? Door dat laatste zal straks voor heel veel mensen de huur omlaaggaan, iets wat de SP ook heel graag wil. Zie ik het nu goed dat de heer Bashir vecht tegen dingen die hij eigenlijk zelf ook wil?

Minister **Blok**:
De heer De Vries illustreert met nog meer voorbeelden dat een inkomenstoets ook nodig is om de wensen van de SP voor de huurmarkt uit te voeren. Als je dat niet via de Belastingdienst wilt doen, rest je alleen het alternatief dat de huurders zelf ieder jaar met hun belastingaangifte naar de verhuurder gaan. Dat lijkt me echt een veel minder wenselijke situatie.

Voorzitter. De heer Bashir vroeg mij in 2016 de inkomensafhankelijke huurverhoging niet door te laten gaan. Ik vind dat onwenselijk, omdat ik het een goed instrument vind. Het is ook niet zo dat mensen met hoge inkomens gedwongen zijn om hun woning te verlaten. Er wordt wel van hen gevraagd de huur te betalen die zij met hun inkomen kunnen betalen. Inderdaad zal dat voor een aantal mensen reden zijn om op zoek te gaan naar een woning elders. Daardoor komen er vervolgens sociale huurwoningen vrij voor mensen die die woningen echt nodig hebben.

De heer Bashir gaf aan dat de invoering van de inkomensafhankelijke huurverhoging dit jaar niet meer zal lukken. Hij wees op het openstellen van de inkomensportalen van de Belastingdienst per 15 maart. Zoals de heer Bashir weet ligt de wet doorstroming op dit moment al in de Eerste Kamer en die wet bevat ook de reparatie van de passage over de verstrekking van inkomensgegevens door de Belastingdienst. Het is natuurlijk aan de Eerste Kamer om te beslissen op welk moment ze die wet behandelt, maar er loopt nu al een schriftelijke vragenronde. Mijn inzet is er volledig op gericht om de wet zo snel mogelijk, als het even kan in de loop van maart, ook in de Eerste Kamer behandeld te krijgen. Als er daar ook een meerderheid wordt gevonden, is het dus wel degelijk mogelijk om in 2016 inkomensgegeven te verstrekken aan verhuurders en dus ook om de inkomensafhankelijke huurverhoging toe te passen.

Een ander voordeel hiervan is dat in de nieuwe wet, de wet doorstroming, is vastgelegd dat de opbrengst van de inkomensafhankelijke huurverhoging ingezet moet worden voor investeringen in de sociale huurvoorraad. Dat is nieuw, maar vanuit het oogpunt van de SP moet dit zeker winst zijn, omdat ik weet dat de heer Bashir het van groot belang vindt dat er ook wordt geïnvesteerd in de sociale huurwoningen.

De **voorzitter**:
Ik zou graag afronden, zodat we weer terug kunnen naar de mijnbouw.

De heer **Bashir** (SP):
Investeren is zeker goed, maar gebruik daarvoor de verhuurderheffing. Ik vroeg de minister naar de datum. Hij zegt dat het wetsvoorstel in de Eerste Kamer ligt, maar ik heb begrepen dat dit wetsvoorstel pas op z'n vroegst half april de Eerste Kamer zal passeren.

De **voorzitter**:
Nou ja, goed.

De heer **Bashir** (SP):
Dat betekent dus dat er voor 15 maart geen wettelijke basis is voor die inkomensafhankelijke huurverhogingen. Mijn vraag aan de minister is dan ook wat zijn tijdlijn is.

De **voorzitter**:
Helder, duidelijk!

De heer **Bashir** (SP):
Hoe ziet de minister het voor zich? Woningcorporaties moeten de huurders namelijk wel tijdig informeren.

Minister **Blok**:
De enige datum die op dit moment hard is, is 8 maart, want dan moet de inbreng van de Eerste Kamer voor de vragen-

ronde zijn aangeleverd. De Tweede Kamer weet dat mijn ambtenaren in staat zijn om snel en grondig te antwoorden en ik zie dan ook geen enkele reden waarom de wet pas in april behandeld zou worden.

De **voorzitter**:
Prima, tot zover. Bestaat er behoefte aan een tweede termijn?

De heer Bashir heeft nog een vraag.

De heer **Bashir** (SP):
Maar dan nog moet het wetsvoorstel in de Staatscourant gepubliceerd worden. Dat duurt ook even. Het duurt ook even voordat het een wet is en daarom blijft mijn vraag wat de tijdlijn is voor de inkomensafhankelijke huurverhoging. We hebben al een heel slordige procedure gehad en ...

De **voorzitter**:
Uw vraag is duidelijk.

De heer **Bashir** (SP):
... daarom heeft ook de hoogste bestuursrechter gezegd dat het allemaal onrechtmatig was. En nu hebben we weer een procedure waarvan we niet weten hoe die afloopt.

Minister **Blok**:
Ik ben de heer Bashir natuurlijk erkentelijk dat hij zich zorgen maakt over het publiceren in de Staatscourant en de handtekening van de koning. Als echter de inbrengdatum op 8 maart is vastgesteld, is er geen enkele reden om aan te nemen dat die wet niet tijdig in maart kan worden behandeld, zo constateer ik nogmaals. Daarop is mijn volle inzet ook gericht.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Tot zover, begrijp ik. Ik dank de deelnemers. Nee, ik zie dat de heer Bashir nog een motie wil indienen. Dan moet hij naar voren komen en die uitspreken. Het woord is aan de heer Bashir.

☐

De heer **Bashir** (SP):
Voorzitter. Ik heb geen haast. Het gaat om een wetsvoorstel en dat moeten wij gewoon goed behandelen. Ik vind het jammer dat de woordvoerders van de coalitiepartijen blijven zitten, want ik had hun graag vragen willen stellen. Dat kan blijkbaar niet. Ik hoor eigenlijk ook geen verantwoording over hetgeen de afgelopen jaren gebeurd is. Het kabinet heeft via de Belastingdienst onrechtmatig de inkomensgegevens van 1,9 miljoen mensen verstrekt, en wij horen helemaal niet hoe de minister en het kabinet deze mensen tegemoet gaan komen.

Ik heb twee moties. De eerste luidt als volgt.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat via de Belastingdienst de inkomensgegevens van 1,9 miljoen huurders zijn ingezien door verhuurders;

constaterende dat de Raad van State heeft geoordeeld dat er geen wettelijke basis is voor inkomensafhankelijke huurverhogingen;

overwegende dat het voor de aankondiging van een nieuwe inkomensafhankelijke huurverhoging per 1 juli 2016 onmogelijk is om een wettelijke basis te regelen voor inzage door verhuurders van de inkomensgegevens van huurders;

verzoekt de regering, de voorbereidende handelingen van de Belastingdienst voor de inzage van inkomensgegevens te staken en af te zien van inkomensafhankelijke huurverhogingen in 2016,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Bashir. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 9 (34374).

De heer **Bashir** (SP):
Tot slot dien ik de volgende motie in.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat honderdduizenden huurders de afgelopen drie jaren een inkomensafhankelijke huurverhoging hebben gehad;

constaterende dat de Raad van State heeft geoordeeld dat er geen wettelijke basis is voor de inkomensafhankelijke huurverhogingen;

verzoekt de regering om huurders die onrechtmatig zijn getroffen door de inkomensafhankelijke huurverhoging tegemoet te komen met een huurverlaging en die te dekken uit de verhuurderheffing,

en gaat over tot de orde van de dag.

De **voorzitter**:
Deze motie is voorgesteld door het lid Bashir. Naar mij blijkt, wordt de indiening ervan voldoende ondersteund.

Zij krijgt nr. 10 (34374).

De minister heeft meegeschreven en hij kan al zijn advies geven. Het woord is aan hem.

☐

Minister **Blok**:
Voorzitter. In de eerste motie van de heer Bashir, die op stuk nr. 9, wordt verzocht om de voorbereidingen voor de inkomensafhankelijke huurverhoging voor 2016 te staken. Zoals ik tijdens het debat van zo-even ook al heb toegelicht, vind ik het instrument van de inkomensafhankelijke huurverhoging nog steeds een goed middel om enerzijds mensen met een goed inkomen een reële huur te laten betalen en om anderzijds een prikkel tot doorstroming te creëren. Om die reden moet ik deze motie ontraden.

In de tweede motie van de heer Bashir, die op stuk nr. 10, wordt verzocht om een huurverlaging voor mensen die de afgelopen jaren een inkomensafhankelijke huurverhoging hebben gehad. Om dezelfde reden als die ik bij de eerste motie heb aangegeven, vind ik het instrument van de inkomensafhankelijke huurverhoging juist. De technische onvolkomenheid waarop de Raad van State heeft gewezen, maakt de juistheid van het instrument wat mij betreft niet minder. Om die reden kies ik ervoor om de technische onvolkomenheid te repareren en vind ik het niet logisch om een vergoeding te geven, zoals deze motie vraagt. Overigens moet ik ook hierbij weer een strijdigheid constateren tussen het eerder door de heer Bashir ingediende amendement, dat steun uitspreekt voor een inkomensafhankelijke huurverhoging, en de wens in deze motie. Per saldo ontraad ik ook deze motie.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
Dank u wel. Tot zover dit debat. Morgen stemmen wij over beide moties van de heer Bashir en het wetsvoorstel. Ik herhaal met nadruk dat dat morgen zal zijn. Ik dank de woordvoerders voor hun specialistische inbreng en dank de minister voor zijn aanwezigheid.